

101-årig spelman i Hölö gratulerade jämnårig vän

— Det verkar som om luften här i Hölö är speciellt beskaffad, kom man överens om i Hölö på torsdagen, då Karl Johan Karlsson fyllde 101 år. Hans närmaste granne och läskamrat Karl Andersson, Hägnäs gård, gratulerade genom sonen och skrev själv gratulationsbrevet. Ja, om två månader är det hr Anderssons tur att begå 101-årsdagen! Han hade besök av Sörmlands spelmansförbund som jagar fiolmelodier och hittade en hel del hos just Karl Andersson.

Karl Andersson har spelat fiol i många år, fastän han just nu inte gör det så ofta. Men i sin ungdom var han mästare på instrumentet och vida känd för sin musikalitet.

★ ROLIGARE ATT DANSA

Men klämmer man honom på pulsen och frågar om det där med att spela på logdanserna, säger han litet illmarigt:

— Visst var det roligt att spela, men det var bra mycket roligare att dansa!

Så det gällde att passa sig, spelmansgossarna fick alltid spela och kunde ofta därför inte dansa. Men Karl Andersson klarade av båda delarna.

★ FIOLMELODIER

Henry Sjöberg och Arne Blomberg kom till Karl Andersson för att forska i gamla fiolmelodier och hade modern inspelningsapparat

med sig. Det såg underligt ut tyckte Karl Andersson, men vände sig vid det. Karl Andersson har upp-tecknat flera melodier, så nog fick grabbarna från Spelmansförbunden litet med sig hem igen.

★ "LUMPEN" 32 DAGAR

När Karl Andersson gjorde exercisen i Stockholm lämnade han fiolen hemma. De trettio två dagarna i slutet av 1880-talet kunde han klara sig utan sin fela.

Skulle man ta sig till Stockholm kunde man redan då åka tåget från Vagnhärad, men vanligare var att man tog ångbåten, som gick från Pålundet.

★ 14 TIMMAR MED HÄST

När de kungliga skulle till och ifrån Tullgarn åkte de ofta häst och vagn. Men det tog tid det. Då fanns inga raka asfalterade vägar, utan de gick i kringkrokar genom det vackra Sörmland. Ungefär fjorton timmar fick man räkna med och samma hästar användes hela tiden.

★ RASTERNA BRA

Till Hölö kom Karl Andersson med sin far för 91 år sedan och gick i skolan här ute. I sju år och började 1874. Han minns inte att det var tråkigt i skolan, men rasterna var bra, då lekte man av sig litet, för övrigt var det mest arbete från tidiga år. Karl Andersson gick på folkhögskola i Bie en vinter — något som väl i och för sig var ovanligt på den tiden.

Vännen, läskamraten och grannen Karl Johan Karlsson fyller 101 år och Karl Andersson vill gärna gratulera. Skriver brev, som sonen Olle Revander, sedan tar med sig till jubilaren.

Arne Blomberg från Södermanlands spelmansförbund pratar med den snart 101-åriga bygdespelmannen i Hölö, Karl Andersson, som nedtecknat flera fiolmelodier under sin långa levnad.

★ DRÄNGLÖN 100 KRONOR

Som dräng hade man 100 kronor om året, ingen föraktlig summa medan pigorna hade betydligt mindre betalt. Omkring 35—40 kronor om året. Dessutom fick de betalt kläder extra, utöver lönen.

Maten var det inget fel på, tatis, gryn och fisk saknades aldrig. Den salta sillen köpte man men husbehovsfiskade själva.

★ TRE KRONOR KANNAN

Två-tre kronor fick man ge en kanna (2,5 liter) brännvin. Ända till Trosa fick man åka för att köpa den, men Karl Andersson gjorde inte de resorna så ofta. Han hade roligt ändå.

Rökt har han heller aldrig gjort i någon större utsträckning, däremot har han mången gång git sig en pris snus.

★ GRATULERADE 101-ÅRINGEN

Sonen Olle kommer upp, säger han, åka och gratulera Karl Andersson. Han är barndomsvän, som fyller 101. Karl Andersson sätter sig till rätta vid bordet och präntar vackra gratulationsbrev till läskamraten och gode vännerna till läskamraten och gode vännerna den stora högtidsdagen. Kan det tyvärr inte komma själv, för han har celebert besök från Spelmansförbundet.

Det är jobbigt med många människor som frågar, men han uppskattar nog besöket också. När han går trycker vi hans stadiga händer och önskar lycka till och han suckar.

och hoppas att 101-årsdagen den 10 juli skall bli litet lugnare än hundrarsdagen i fjol.

★ HUMOR

Man kan förstå det. Ett helt sekel har gått. Karl Andersson har varit slitit och knogat, många gånger har det varit motigt, men ändå ser han på livet med den goda portionen humor, som vi alla skulle önska sig litet till mans.

Text: Ulla
Foto: Jörgen